

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/polskie-panstwo-podziem/101928,Tajna-egzekucja-20-przywodcow-Polskiego-Panstwa-Podziemnego-w-Wielkopolsce.html>

ARTYKUŁ

Tajna egzekucja 20 przywódców Polskiego Państwa Podziemnego w Wielkopolsce

OKRES HISTORYCZNY

(1939-1945) II wojna światowa

Autor: RAFAŁ SIERCHUŁA 07.07.2023

Niemiecki terror był dla Wielkopolski szczególnie dotkliwy. Kraj Warty miał się stać wzorcowym okręgiem Rzeszy. Planowano więc, że obszar ten w ciągu kilku lat zostanie pozbawiony jakichkolwiek cech polskości i że mieszkający tam

Polacy staną się niewolnikami pracującymi na rzecz niemieckich panów. Wielu Polaków zapłaciło najwyższą cenę za przeciwstawienie się tym zamiarom.

W nocy z 7 na 8 lipca 1942 r. w tajnej egzekucji rozstrzelano 20 przywódców Polskiego Państwa Podziemnego w Wielkopolsce. Wywiezieni z Fortu VII w Poznaniu, trafili do lasów stęszewskich.

Wśród ofiar tej zbrodni byli:

- **Adolf hr. Bniński ps. Białoń**, (1884-1942), ziemianin, monarchista, właściciel Gułtów, działacz społeczny i polityczny, pierwszy starosta powiatu średzkiego w odrodzonej Rzeczypospolitej, wojewoda poznański w latach 1923-1928, senator RP, prezes Akcji Katolickiej, Główny Delegat Rządu RP dla ziem polskich wcielonych do III Rzeszy. Aresztowany 28 lipca 1941 r.
- **Jan Gibas ps. Wojciech**, (1901-1942), prawnik, ppor. rez. WP, komendant Obwodu Śródmieście-Południe w Inspektoracie Rejonowym (IR) Poznań-Miasto ZWZ, aresztowany 17 września 1941 r.
- **Klemens Gorzyński**, (1904-1942), lekarz, społecznik, członek Stronnictwa Narodowego (SN), w konspiracji działacz Narodowej Organizacji Bojowej (NOB), współpracownik Biura Głównej Delegatury Rządu RP na ziemie włączone do III Rzeszy (GDR-ZW), aresztowany 18 października 1941 r.
- **Zygmunt Kantorczyk ps. Lis**, (1912-1942), ekonomista, ppor. rez. WP, komendant Obwodu Śródmieście-Północ w IR Poznań-Miasto ZWZ, aresztowany 17 września 1941 r.
- **Czesław Kiełczewski ps. Rybak**, (1912-1942), prawnik, działacz harcerski, członek organizacji „Ojczyzna”, kierownik Wydziału Dokumentacji i Propagandy GDR-ZW, aresztowany 6 stycznia 1942 r.
- **Aleksy Kwaśny ps. Lep**, (1913-1942), nauczyciel, ppor. rez. WP, komendant Obwodu Śrem ZWZ, aresztowany września 1941 r.
- **Marian Lindner** (1889-1942), kpt. rez. WP, komendant Obwodu Wilda w IR Poznań-Miasto ZWZ, aresztowany 17 września 1941 r.
- **Stefan Łukowicz ps. Pomer**, (1894-1942), powstaniec wielkopolski, mjr WP, szef sztabu Komendy Okręgu Poznańskiego ZWZ, aresztowany 10 września 1941 r.
- **Wawrzyniec Mazany ps. Krüger**, (1891-1942), powstaniec wielkopolski, kpt. WP, szef IR Poznań-Wschód ZWZ, aresztowany 9 września 1941 r.

- **o. Julian Mirochna ps. Kawka**, (1903-1942), gwardian klasztoru franciszkanów w Kaliszu, członek SN, żołnierz NOB i jej ostatni przywódca, aresztowany 21 listopada 1941 r.
- **Jan Namysł ps. Jan**, (1882-1942), powstaniec wielkopolski, ppłk WP, szef IR Poznań-Miasto ZWZ, aresztowany 13 września 1941 r.
- **Lucjan Obarski**, (1894-1942), bankowiec, por. rez. WP, komendant Obwodu Dębiec w IR Poznań-Miasto ZWZ, aresztowany 16 września 1941 r.
- **Edward Piszcz ps. Hubert**, (1908-1942), dziennikarz, działacz SN i „Ojczyzny”, kierownik Biura GDR-ZW, aresztowany 10 września 1941 r.
- **Adam Poszwiński**, (1881-1942), dziennikarz, działacz społeczny i polityczny, komisarz Naczelnej Rady Ludowej w czasie Powstania Wielkopolskiego, działacz SP, działacz „Ojczyzny”, członek PSP, kierownik Wydziału Gospodarczego GDR-ZW, aresztowany 9 września 1941 r.
- **Edmund Rychlicki**, (1881-1942), kpt. rez. WP, komendant Obwodu Jeżyce w IR Poznań-Miasto ZWZ, aresztowany 16 września 1941 r.
- **Stefan Adam Schmidt ps. Zabrzęski**, (1901-1942), nauczyciel, instruktor harcerski, działacz SN, por. rez. WP, członek „Ojczyzny”, szef Wydziału I sztabu Komendy Okręgu Poznańskiego ZWZ, aresztowany 29 sierpnia 1941 r.
- **Stanisław Smockiewicz ps. Walerian**, (1913-1942), prawnik, członek „Ojczyzny”, kierownik Wydziału Organizacyjnego GDR-ZW, aresztowany 11 grudnia 1941 r.
- **Tadeusz Strojny**, (1913-1942), ekonomista, członek organizacji „Ojczyzna”, kierownik Wydziału Technicznego GDR-ZW, aresztowany 23 kwietnia 1942 r.
- **Mieczysław Trajdos ps. Marek**, (1887-1942), adwokat, doktor prawa, działacz Narodowej Demokracji, publicysta. Wybitny działacz SN, prezes konspiracyjnego Zarządu Głównego SN, aresztowany w Warszawie 18 maja 1941 r.
- **Adam Zaworski ps. Stolarz**, (1894-1942), powstaniec wielkopolski, kpt. WP, szef sztabu IR Poznań-Miasto ZWZ, aresztowany 13 września 1941 r.

Dziś ich symbolicznym grobem jest pomnik Polskiego Państwa Podziemnego i Armii Krajowej w Poznaniu wraz z otaczającymi go tablicami.

Zróżna fotografii: 1, 17 (AIPI Oddział w Poznaniu); 3, 5, 18 (zbiory A. Pietrowicza); 6, 9, 13, 16 (zbiory Instytutu Zachodniego w Poznaniu); 8 (zbiory Ludwika Miśka); 10 (zbiory Muzeum Okręgowego Ziemi Kaliszkiej w Kaliszu); 14 (Archiwum Państwowe w Poznaniu); 19 (zbiory Rafała Sierchuły)

* * *

7 lipca 2022 r. pracownicy Oddziałowego Biura Badań Historycznych IPN w Poznaniu zapalili symboliczne znicze pod Pomnikiem Armii Krajowej i Polskiego Państwa Podziemnego oraz tablicą upamiętniającą Adolfa Bnińskiego, znajdującą się na budynku Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

W ramach edukacyjnej serii wydawniczej „Wielkopolska w XX wieku”, oddział poznański IPN wydał publikację autorstwa Aleksandry Pietrowicz, „Ściśle tajna egzekucja 7/8 lipca 1942 r.” (do pobrania także w wersji elektronicznej).

COFNIJ SIĘ